

**СХВАЛЕНО**  
**розпорядженням Кабінету Міністрів України**  
**від 2025 р. №**

**КОНЦЕПЦІЯ**  
**Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної**  
**культури і спорту на період до 2030 року**

**Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма**

Сфера фізичної культури і спорту є пріоритетним напрямом гуманітарної політики держави, основою формування фізично активної та здорової нації, визнання спортивної спільноти українців на міжнародній арені, що плекає стійкість до зовнішніх та внутрішніх ризиків, а отже є складовою забезпечення національної безпеки і оборони держави.

Одним з важливих факторів розвитку сфери фізичної культури і спорту є наявність та ефективне функціонування сучасних закладів фізичної культури і спорту, об'єктів спортивної інфраструктури, кваліфікованих фахівців сфери фізичної культури і спорту тощо.

В умовах воєнного стану, у зв'язку зі спрямуванням коштів на потреби захисту та обороноздатності держави існує проблема збереження, поступового відновлення та розвитку спортивної інфраструктури, у тому числі в закладах освіти, баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки.

Втрата кваліфікованих фахівців сфери фізичної культури і спорту у різних регіонах та територіальних громадах призводить до обмеження можливостей проведення організованих занять з фізичної культури та рухової активності, заходів фізкультурно-спортивної реабілітації, порушення навчально-тренувального процесу здобувачів освіти у складі учнівських і студентських збірних команд, спортсменів національних збірних команд з видів спорту визнаних в Україні, проведення всеукраїнських спортивних змагань як основної складової системи відбору для участі у міжнародних спортивних змаганнях.

Наслідки повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну та тимчасова окупація частини її території звели питання розвитку мережі закладів фізичної культури і спорту до збереження цих закладів, їхньої матеріально-технічної бази, а також проведення заходів щодо розмінування спортивних споруд та поновлення правовстановлюючих документів на об'єкти спортивної інфраструктури на деокупованих територіях.

Участь в Олімпійських іграх залишається індикатором успішності економічного та соціального розвитку країн. Проте медальні показники спортсменів України на Олімпійських іграх засвідчують про ряд існуючих проблем, що потребують системного підходу в їх розв'язанні, зокрема: наявність, але недостатність професійних та кваліфікованих кадрів, які здатні готувати спортсменів вищої категорії; катастрофічна недостатність спеціалізованих спортивних споруд, на яких можуть готуватися спортсмени національних збірних команд на постійній основі; якість науково-методичного та медичного супроводу підготовки не дає можливості досягати високих результатів; фінансовий ресурс розпорошується між багатьма видами спорту та великою кількістю спортсменів, зменшуючи частку, що повинна бути спрямована на підготовку кандидатів на участь в Олімпійських іграх; у окремих спортсменів та тренерів, в обмеженій кількості конкурентного середовища спостерігається тенденція демотивування для докладання зусиль з метою отримання високого спортивного результату.

### **Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом**

З початком широкомасштабної військової агресії Російської Федерації проти України сфера фізичної культури і спорту зазнала значних втрат.

На початок 2025 року близько 525 об'єктів спортивної інфраструктури постраждало, з них: 103 об'єкти повністю або частково знищено, 422 об'єкти – мають суттєві або часткові пошкодження.

Серед них зазнали руйнувань та пошкоджень 16 закладів, яким відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2006 року № 30 «Про затвердження Порядку надання закладу фізичної культури і спорту статусу бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки і переліку закладів, яким надано такий статус», надано статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки.

Частково пошкоджено 55 закладів фізичної культури і спорту, 14 – повністю зруйновано.

Обмежено можливості громадян України займатися обраними видами рухової активності та спортом, припинено проведення на території України міжнародних спортивних змагань, порушено навчально-тренувальний процес спортсменів, спричинено міграцію частини спортсменів, тренерів та учнів дитячо-юнацьких спортивних шкіл за кордон.

Багато спортсменів і тренерів призовного віку призвані на військову службу до Збройних сил України та інших військових формувань, утворених відповідно

до законів України і сьогодні перебувають поза навчально-тренувальним процесом.

Значне збільшення кількості ветеранів війни, осіб з інвалідністю та осіб з обмеженнями повсякденного функціонування внаслідок воєнних дій зумовлює потребу у формування необхідних навичок у фахівців сфери фізичної культури і спорту для роботи з визначеною категорією населення.

В період військової агресії, українські спортсмени на міжнародній спортивній арені виступають амбасадорами миру та своїми виступами привертають увагу до України, що спонукає розглядати спорт вищих досягнень як суспільно-політичне явище, що потребує особливої уваги відповідно до сучасних потреб та можливостей економічного і соціального розвитку країни.

У післявоєнний період постає необхідність розширення різноманітних форм організації роботи, у тому числі активного залучення до систематичних занять спортом, особливо дітей та молоді, розширення кола перспективної спортивно-орієнтованої молоді, яка обирає спорт стилем та способом активного життя, як можливість самореалізації, та яка в подальшому може поповнити резервний склад національних збірних команд України.

Наявні можливості розвитку спорту вищих досягнень потребують удосконалення щодо організації повноцінного навчально-тренувального процесу та підготовки високопрофесійних тренерів.

Інтеграція України у Європейське співтовариство зобов'язує сферу фізичної культури і спорту вживати заходів щодо наближення стандартів сфери фізичної культури і спорту до практик провідних країн Європи.

За результатами виконання Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 115 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 22, ст. 621), здійснюється підтримка та розвиток олімпійських, неолімпійських видів спорту, видів спорту осіб з інвалідністю, забезпечується діяльність закладів фізичної культури і спорту, проводяться заходи, спрямовані на популяризацію здорового способу життя та залучення населення до занять фізичною культурою та спортом.

Нова Програма дасть змогу комплексно підійти до розвитку сфери фізичної культури і спорту з використанням системного підходу щодо засад формування фізично активної і здорової нації, удосконалення системи фізкультурно-спортивної реабілітації, підготовки спортсменів до найважливіших стартів, відновлення проведення в Україні міжнародних спортивних змагань світового та

європейського рівня, цифрової оптимізації сфери фізичної культури і спорту тощо.

Концепція Програми враховує основні цілі та завдання, очікувані результати, визначені Стратегією розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 92, ст. 2974).

### **Мета Програми**

Метою Програми є підвищення якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту, підвищення рівня рухової активності населення, підтримка та відновлення фізичного та психічного здоров'я громадян України всіх вікових груп засобами фізичної культури і спорту; максимальна реалізація здібностей обдарованої молоді у дитячо-юнацькому, резервному спорті, спорті вищих досягнень; створення організаційних, матеріально-технічних, кадрових, науково-методичних, медичних та фінансових умов для підготовки спортсменів національних збірних команд з видів спорту, здатних конкурувати на змаганнях найвищого рівня.

### **Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів**

Перший варіант передбачає збереження сталої системи розвитку фізичної культури і спорту. Така система не враховує сучасних підходів до розвитку масового спорту, посилення автономії спортивних федерацій щодо розвитку видів спорту, підготовки національних збірних команд, формування конкурентного середовища діяльності суб'єктів сфери фізичної культури і спорту.

Цей варіант потребує вироблення конкретних механізмів підтримки розвитку фізичної культури і спорту в сучасних умовах.

Другий оптимальний варіант передбачає цифровізацію сфери фізичної культури і спорту, скоординовану взаємодію центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства щодо формування статусу України як однієї з провідних спортивних держав у світі, створення умов для прийняття ефективних управлінських рішень, створення якісних змін, спрямованих на популяризацію рухової активності та здорового способу життя, забезпечення рівних прав і можливостей до занять фізичною культурою і спортом різних груп населення, забезпечення сфери фізичної культури і спорту фахівцями відповідної кваліфікації з мотивацією до результативної роботи.

## **Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми**

Основними шляхами розв'язання проблем у сфері фізичної культури і спорту є:

створення умов для занять руховою активністю різних груп населення, доступної для кожного;

створення умов для покращення фізичного та психічного здоров'я, відновлення функціональних можливостей організму, соціальної адаптації осіб з інвалідністю та ветеранів війни;

підвищення ефективності фізичної підготовки у Збройних силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах;

залучення дітей до дитячо-юнацького та резервного спорту, забезпечення умов для переходу до спорту вищих досягнень та поповнення основного складу національних збірних команд з видів спорту, визнаних в Україні;

організація, проведення міжнародних фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних змагань на території України для формування позитивного іміджу України у світовому спортивному русі;

забезпечення ефективної підготовки та участі національних збірних команд з видів спорту, визнаних в Україні в Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських іграх, Всесвітніх іграх, Юнацьких Олімпійських іграх та національних збірних команд студентів і учнів у Всесвітніх Універсіадах, Всесвітніх Гімназіадах, чемпіонатах світу та Європи, а також інших пріоритетних міжнародних спортивних змаганнях;

освітня антидопінгова підготовка, організація та здійснення допінг-контролю в спорті;

проведення прикладних наукових досліджень та впровадження їх результатів у практику фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;

розвиток спортивної медицини;

оцінка відповідності об'єктів спортивної інфраструктури сучасним стандартам, аналіз рівня доступності для різних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю;

переведення процесів державного управління у сфері фізичної культури і спорту в цифровий формат;

підвищення якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту;  
підготовка та професійний розвиток фахівців сфери фізичної культури і спорту із застосуванням різних видів освіти.

Серед основних способів розв'язання проблеми є:

удосконалення нормативно-правової бази у сфері фізичної культури і спорту, антидопінгової діяльності для впровадження якісних змін з урахуванням європейських стандартів та міжнародного досвіду;

забезпечення рухової активності населення як засобу покращення фізичного і психічного здоров'я, зниження показників захворюваності, поліпшення якості та тривалості активного життя;

створення умов для розвитку фізкультурно-спортивної реабілітації, сприяння інклюзії та інтеграції до суспільства ветеранів війни, осіб з інвалідністю засобами фізичної культури і спорту;

створення умов для ефективного розвитку дитячо-юнацького та резервного спорту, спорту вищих досягнень;

впровадження в закладах загальної середньої освіти спеціалізованих спортивних класів з видів спорту;

створення умов для ефективного розвитку фізичної культури і спортивної підготовки серед учнівської та студентської молоді та їх належна організація у закладах освіти;

забезпечення діяльності закладів фізичної культури і спорту;

комплексне відновлення та розбудова спортивної інфраструктури з урахуванням безпекових вимог та вимог безбар'єрного доступу до неї;

створення та впровадження цифрових інструментів для оптимізації процесів сфери фізичної культури і спорту;

підвищення рівня компетенції та вдосконалення рівня кваліфікації фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

Строк виконання Програми – 2026–2030 роки.

## **Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності**

Виконання Програми забезпечить:

збільшення до 30% кількості населення, яке займається руховою активністю або спортом;

збільшення кількості осіб з інвалідністю та ветеранів війни, залучених до занять фізичною культурою, спортом та фізкультурно-спортивною реабілітацією;

збільшення кількості дітей та молоді 6–18 років до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах, спеціалізованих спортивних класах, створення умов для розвитку резервного спорту та ефективного поповнення складу національних збірних команд;

ефективну діяльність закладів фізичної культури і спорту, для надання якісних і доступних послуг у сфері фізичної культури і спорту;

входження України до 10 кращих країн світу за результатами Європейських, Паралімпійських та Дефлімпійських ігор, Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту, Всесвітньої шахової олімпіади, Всесвітніх Гімназіад, до 15 найсильніших країн світу за результатами Всесвітніх Універсіад та до 30 найсильніших країн світу за результатами Олімпійських ігор;

розбудову сучасних та доступних для різних груп населення об'єктів спортивної інфраструктури, у тому числі баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки з урахуванням вимог щодо проведення офіційних спортивних змагань та безбар'єрного доступу до них;

переведення процесів сфери фізичної культури і спорту в цифровий формат;

підвищення рівня професійних знань, фахового рівня українських спеціалістів у сфері фізичної культури і спорту та вміння працювати в нових соціально-економічних умовах;

підвищення рівня авторитету України у світовому спортивному співтоваристві.

### **Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми**

Видатки на виконання Програми здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів у межах бюджетних призначень,

передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів на відповідний бюджетний період, інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів під час формування їхніх показників на відповідний рік.

---